

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Medit. II. De extremo iudicio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

Domino moriamur. Amodo jam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis; opera enim illorum sequuntur illi.
 Et verò etiam ipse Christus in Parabola Luc. 12. de seruo vigilante proposita indicavit, dum dixit: *Beatus ille seruo quem, cum venerit Dominus, invenerit vigilantem. Amen dico vobis super omnia bona constituet eum.*

Confidera II. Si tantò jucundior est quies, quantò graviores labores præcesserunt: si tantò gloriosior & jucundior victoria, quantò difficilius certamen præcessit: si tantò nobilior merces amplior, quantò præstantiora obsequia sunt exhibita; quam beata, quam jucunda, quam gloriosa mortis Sacerdotis esse debeat, quam tam laboriosa vita inter præstantissima geminæ caritatis exercitia feliciter exacta: tam multiplex ac difficile certamen tam ante, quam in morte præcessit. An non cum insigni lætitia in illa S. Pauli Tim. 4. verba erumpet: *Bonum certamen certavi, fidem servavi, cursum consummavi; de reliquo reposta est mihi corona justitiæ &c.*

Confidera III. An non hæc ipsa causa sufficiens tibi esse possit, ut totis viribus deinceps vocationi tuæ satisfacere, omnia boni Sacerdotis officia singulari studio implere coneris, illud Balaami num. 23. usurpans: *Moriatur anima mea morte justorum, (& zelosorum Sacerdotum) &c. serva novissima mea horum similia.*

Colloquium instituetur ad Christum, rogando illum pro beatissimam mortem suam, ut & tibi prius gratiam reddere vendi, & postea etiam bene moriendi concedere dignetur.

MEDITATIO II. DE EXTREMO JUDICIO.

Punctum I.

Confidera I. Quòd quatuor præcipuè capita judicium aliquod metuendum faciant, severitas scilicet Judicis, acerrimorumque sententiarum vehementia, adstantium multitudo & auctoritas sententiæ pronuntiatio; quòdque hæc omnia speciali quadam ratione in extremo judicio concurrant. Nam I. Judicium erit severissimum triplici ex capite, nempe quia de omni

verbo & cogitatione, ac opere rationem reddet, & ipsas etiam iustitias iudicabit; deinde quia severissimam poenam exigit, de omni delicto: & tandem quia inflexibilis est, & ut S. Augustinus l. 3. de symb. loquitur, nec gratiâ prævenerit, nec misericordiâ fleat, nec pecuniâ corrumpitur, nec poenitentia mitigatur. II. Accusantes erunt non tantum demones, qui tantò ferocius insultabunt, quantò majori in hominem quemvis odio, invidiaque flagrant; sed etiam SS. Angeli Custodes, imò ipsa propria conscientia, quorum salutaria monita ac stimulos tam imprudenter negleximus, ut verè adeò de his dici nunc queat: *Inimici hominis domestici eius*. III. Adstantes erunt omnes Sancti sed & omnes reliqui homines ad infernum damnati, qui non modò propria sua, sed tua etiam opera, quæ occultissima olim putabas, cognosceat, iustissimumque Dei iudicium approbabit. IV. tandem sententia vel ex eo capite singulariter metuenda erit, quod per eam quisque ad æternitatem vel felicissimam, vel miserissimam sit damnandus, nec ulla ab ea appellatio, vel mutatio unquam sit speranda, sed, ut Ecclesiastes c. 11. prædicit, *si ceciderit lignum ad Austrum vel Aquilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit per totam æternitatem*, ut adeò verè de hoc die dixerit Propheta Joel c. 2. *magnus dies Domini, & terribilis valde, & quis sustinebit eum?*

Confidera II. Si dies hic tam metuendus sit futurus etiam ijs, qui de se ipsis tantum rationem reddere debent, quantopere eum timere debeant Sacerdotes curam animarum gerentes, atque adeò de omnibus istis animabus rationem reddituri? cum unius animæ salus tanti facienda sit, teste S. Chryostomo hom. 3. in c. 1. act. ut nulla ratio possit existimare.

Confidera III. quàm æquum sit, ut deinceps tibi illam Serratoris admonitionem Luc. 21. applices: *Vigilate itaque omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere omnia ista, quæ futura sunt*. Vide ergo, quomodo te ad hoc Iudicium præparare debeas, & velis. Colloquium ad SS. Patrones.

Punctum II.

Confidera I. Quæ potissimum media conducant ad leniendum iudicem & favorabilem sententiam obtinendam,

nimirum si bonam causam, bonos Advocatos, & amicum Judicem habeat.

Considera II. quæ sit bona causa respectu supremi Iudicij, si videlicet aut nulla culpa commissa sit, aut certe per debitam penitentiam deleta; cum Deus judicare non solet illos, qui seipsum in hac vita per penitentiam dijudicare solent, uti S. Paulus 1. Cor. 11. dixit. Quinam item optime Advocati, nempe B. Virgo, alique Cœlites, quos pio & constanti cultu, aliisque obsequijs demereri nobis studuimus. Quæ denique amicitia Judicem lenire maximè soleat, si videlicet nostrum erga ipsum amorem tum per varias tribulationes pro & cum ipso toleratas, tum per varia opera charitatis & misericordiæ proximo exhibita ostenderit; sic enim quoad primum amicitia indicium testatus est Thomas Kemp. l. 2. c. 12. dum dixit: *Hoc signum crucis erit in celo, cum Dominus ad judicandum venerit. Tunc omnes servi crucis, qui se crucifixo conformaverunt in vita, accedent ad Christum Iudicem cum magna fiducia.* Quoad alterum verò indicium id satis clarè Christus ipse confirmavit, dum Matt. 24. dixit, se idè electos ad beatitudinis regnum vocaturum, eò quòd misericordiæ opera erga alios exercuerint, ipse autem, quod Uni ex minimis suis præstitum fuit, sibi factum reputet.

Considera III. Quàm vel ex hoc etiam capite Sacerdotum status felicissimus sit judicandus, quòd tam præclarum habeat occasionem & sanctius vivendi, & cœlites, quorum laudes & honorem varijs modis celebrare & promovere solet, sibi demerendi, & opera misericordiæ non solum corporalia, sed etiam spiritualia utpote longè præstantiora excelsi. Vide proin, quomodo hæc media hæcenus usurpavit & usurpare deinceps velis. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Quanta gloria & honor Sanctis sit obtenturus ex eo, quòd tota eorum vita inter tam præclaras victorias, aliæque præstantia facinora transacta omnibus hominibus & Angelis manifestabitur: quando stabunt magna constantia adversus eos, qui se angustiaverunt, & qui abstulerunt labores eorum. Et hi ipsi videntes tam beatam

bitam mutationem turbabuntur timore horribili in subita-
tione in sperata salutis, dicentes intra se, pœnitentiam (sed
seram, & infructuosam) agentes, & præ angustia Spiritus
gementes: Hi sunt, quos aliquando habuimus in derisum, &
in similitudinem improprij, nos insensati vitam illorum æ-
stimabamus insaniam, & finem illorum sine honore, ecce
quomodo computari sunt inter Filios DEI, & inter Sanctos
sors illorum est. Sap. 5.

Considera II. Si Homines tanta agunt, & patiuntur in hoc
Mundo, ut gloriam falsam, vanam, & brevem apud paucos
homines, ad quos fama facti perventura est, sibi comparent,
quid te facere oporteat, ut gloriam veram & immortalem,
apud DEVM & Angelos, ac Homines omnes obtinendam
prometearis.

Considera III. Cùm Sacerdotalis Status sicut dignitate &
officio longè Statibus alijs præcellit, ita opera quoque longè
præstantiora excrcendi occasionem multò crebriorem offe-
rat, quanto opere tu iterum ob vocationem ad hunc Statum
gaudere, DEO gratias agere, atque ut Sacerdotum optimo-
rum gloriosum exitum considerans, vestigiis eorundem acrite
institas, in illa Josephi & Azariæ Machabæorum l. 1. c. 5.
verba erumpere debeas: *Faciamus & nos nobis nomen, &
eamus pugnare adversus Gentes, quæ in circuitu nostro sunt,*
gloriamque DEI, & nostram, aliorumque salutem impedire
moliuntur.

Colloquium ad Christum illa Ecclesiæ verba cum affectu
singulari usurpando: *Iuste Iudex ultionis, donum fac remis-
sionis ante diem rationis. Ingemisco tanquam reus, culpâ
robor Cultus meus, Supplicanti parce DEVS. Recordare
IESV pie, quod sum causa tua & cæca, ne me perdas illa die.
Quærens me sedisti lassus, redemisti crucem passus, tantus
labor non sit cassus.*

Consideratio.

De Lingux Custodia.

In hac consideratione, quæ ideo hîc præscribitur, quod
experientiâ constat, nullo ferè membro frequentius & gra-
vius delinquere Sacerdotes quàm lingua, cùm tamen ut in-
stita mox dicitur, illi præ alijs in lingua custodia seu arte lo-
quendi

quendi excellere deberent, tria præcipuè perpendenda sunt. Primò in quibus præcipuè capitibus linguæ custodia consistat, videlicet in sequentibus tribus. 1. Ut *consideratè loquaris*; quem in finem aliqui suadent, ut os perinde ut loculos pecuniâ plenos aperiamus, atque ad eò, sicut antè, quæ pecuniam ex loculis promamus, priùs, an necessitas, utilitas aut charitas id exigant, perpendimus, ita id ipsum antè, quæ os referemus, consideremus; unde sicut Religiosus quidam *ne temerè è cella exiret, ostio cellæ hæc tria verba: Necessitas, Utilitas, Charitas*: inscripsit, ut hac ratione semper meminisset, quæ causa ad cellam deserendam impellere deberet. ita Sacerdos quoque eadem tria verba ori suo quasi inscripta imaginari, per eaque ad consideratè loquendum impellere se debet. 2. Eadem ars loquendi requirit, ut *gravisè loquaris*, id est, ut ab omni verbo vano, levi, minùs honorifico & ædificatorio studiosè abstineas; nam, ut sapienter advertebat Hugo l. 2. de anima, *Vanus sermo Vana conscientia est in dextera, mores hominis lingua pandit; qualis sermo ostendit talis animus approbatur, quoniam ex abundantia cordis loquitur*. Nimirum sicut, si dolium vini percussum, altè resonet, signum est, parùm aut nihil vini in eo contineri, ita Sacerdos in levia & vana verba prorumpere solitus clarè indicium præbet, parùm se de virtute ac perfectione posse habere, atque ad eò authoritatem suam, famamque non modicè imminuit. 3. Ut *charitatè loquaris*, atque ad eò, sic alios tecum & de te loqui optares, ita & tu cum & de aliis nimitum mansuetè, & honorificè, sermonem misceas, quæ in finem cavendum erit, ut neque divinum Numen blasphemijs aut juramentis illicitis, neque Proximum convitijs, detractionibus, murmurationibus, mordacibusve, aut asperis verbis lædas, memor semper sapientissimi moniti à Tobie Seniore Filio dati c. 4. *Quod ab alio oderis fieri, Vide, ne quando alteri facias*.

Secundò perpendendum est, quare Sacerdos specialitè linguam diligenter custodire, artémque loquendi studiose addiscere debeat, nempe quia hoc ipso, quòd Sacerdotij Ordinem & curam pastoralem susceperit, etiam obligatione offerendi Sacrificij, Officij divini recitandi, Verbi divini prædicandi, & Sacramenta administrandi suscepit, quæ

omnia munera cum per linguam velut primarium membrum
 peragantur, an non merito dici potest, illius linguam spe-
 cialiter DEO consecratam, atque adeo indecens esse, ut ad
 profana & mala verba adhibeatur. Id quod bene S. Bernar-
 dus agnovit, dum sequentem notatu sane dignissimam sen-
 tentiam pronuntiavit: *Inter saculares nuga, nuga sunt: in-
 ter Sacerdotes blasphemia. Consecrasti os tuum Evangelio,
 talibus jam aperire illicitum, assuescere sacrilegum.* Sa-
 cerdotibus ergo præ omnibus alijs illud Eph. 4. observan-
 dum est: *Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed
 si quis bonus ad adificationem, ut det gratiam audientibus.*
 Atque adeo vera manet S. Jacobi c. 1. sententia: *Si quis pu-
 tat se Religiosum (& Sacerdotem) esse, non refranans lin-
 guam suam, hujus vana est religio.*

Tertio tandem perpendendum erit, quodnam sit Medium
 ad artem hanc addiscendam. Unum vel alterum suggero.
 Primum est, Spiritum sanctum in Magistrum eligere, ejus-
 que gratiam frequenter, sed tum maximè, cum loquendum
 est, per breve suspirium invocare. Quàm bene namque, &
 quàm celeriter hanc artem doceat, S. Lucas Act. 2. indicavit
 dicens: *Repleti sunt omnes Spiritu sancto, & cœperunt lo-
 qui.* Quàm necessarium verò sit hoc medium, ipse jam olim
 Salomon Prov. 16. ostendit dicens: *Hominis est animam
 preparare, & Domini gubernare linguam,* utpote quam, te-
 ste S. Jacobo c. 3. nullus hominum domare potest; atque ad-
 eò ad DEVM confugiendum est, qui domet illam, ut rectè
 S. Augustinus concludit. Secundum est *Silentij accurata
 observatio;* hinc enim duo habentur commoda, nempe ut,
 dum alios libentiùs audimus, artem rectè loquendi ab ipsis
 addiscamus; & dum veloces ad loquendum non sumus, spa-
 tium considerandi verba habeamus, sicque tam facile non
 delinquamus. Hoc remedium jam olim piissimus Asceta l. 1.
 c. 2. docuit dicens: *Nemo secure loquitur, nisi qui libenter
 tacet; in multiloquio namque non deerit peccatum,* teste
 Salomone Prov. 10. Tertium esse potest *fervoris in divi-
 no servitio augmentum;* cum enim causa potissima, cur tam
 libenter loquamur, teste eodem Asceta l. 1. c. 10. sit ista,
 quòd, cum per amorem DEO minùs perfectè adhæreamus,
 per mutuas locutiones invicem consolari quæramus, & cor
 diver-